

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

06 липня 2020 року № 400

(у редакції наказу Міністерства
фінансів України

від _____ 2023 року № _____)

Порядок безперервного професійного навчання аудиторів

І. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає форми, види, обсяг, тривалість, умови та порядок контролю за проходженням аудиторами безперервного професійного навчання.

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

безперервне професійне навчання аудиторів – участь аудиторів у заходах з метою забезпечення професійного розвитку, підтримання на високому рівні та удосконалення практичних навичок з аудиту і набуття нових теоретичних знань за напрямками, визначеними частиною другою статті 19 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі – Закон);

освітні заходи – навчання аудиторів за програмами, розробленими професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів, юридичними особами, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, а також за розробленими аудиторськими фірмами програмами, які визнані професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів.

Інші терміни вживаються у значеннях, визначених Законом.

3. Аудитор відповідно до частини шістнадцятої статті 19 Закону має дотримуватися вимог щодо безперервного професійного навчання.

4. Безперервне професійне навчання аудиторів ґрунтується на таких принципах:

вільний вибір аудитором форм і видів безперервного професійного навчання;

конкурентне середовище у сфері надання послуг з безперервного професійного навчання аудиторів.

5. Мінімальний обсяг, тривалість безперервного професійного навчання аудитора становлять 120 годин протягом трьох календарних років поспіль за накопичувальною системою, але не менше 20 годин на календарний рік.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат ЗФАА9288358ЕС0030400000065FC2E00F6F4B300

Підписувач Марченко Сергій Михайлович

Дійсний з 03.03.2023 13:04:40 по 03.03.2025 13:04:40

Міністерство фінансів України

41040-06-5/19199 від 13.07.2023

II. Форми та види безперервного професійного навчання аудиторів

1. Аудитори можуть проходити безперервне професійне навчання за різними формами та видами відповідно до цього Порядку.

2. Формами безперервного професійного навчання аудиторів є: очна, заочна і дистанційна. Форми безперервного професійного навчання аудиторів можуть поєднуватись.

3. Основними видами безперервного професійного навчання аудиторів є:
освітні заходи;
короткострокові заходи, передбачені пунктом 4 цього розділу;
інші заходи, передбачені пунктом 5 цього розділу.

4. Безперервне професійне навчання аудитора може здійснюватися шляхом участі в таких короткострокових заходах:

у конференціях, семінарах та інших заходах, організованих Міністерством фінансів України, Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, Аудиторською палатою України, професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів;

у заходах, організованих Національним банком України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Державною службою фінансового моніторингу України, контролюючими органами, з питань бухгалтерського обліку, оподаткування, аудиту та фінансового моніторингу;

у науково-практичних конференціях з питань бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту з публікацією тез;

у міжнародних заходах з питань бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту;

у семінарах, практикумах, вебінарах, тренінг-програмах з питань бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту.

Обсяг та тривалість проходження безперервного професійного навчання аудиторів шляхом участі у короткострокових заходах визначаються відповідно до фактичної тривалості навчання в годинах, але не більше ніж 10 годин на календарний рік на підставі підтверджуючих документів, які мають містити інформацію про назву, форму, тривалість та організатора заходу.

У разі участі аудитора у заходах, зазначених в абзацах другому і третьому цього пункту, загальний обсяг та тривалість проходження ним безперервного професійного навчання шляхом участі у короткострокових заходах може бути збільшено відповідно до фактичної тривалості таких заходів, але не більше ніж до 20 годин на календарний рік за умови, що їх організатори протягом 10 робочих днів з дня проведення кожного з таких заходів подаватимуть до Інспекції із забезпечення якості Органу суспільного нагляду за аудиторською

діяльністю (далі – Інспекція) інформацію про проведений захід, його тривалість та учасників.

5. Іншими заходами з безперервного професійного навчання є:

публікації у вигляді монографій, підручників чи навчальних посібників з питань аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування (у рік їх видання), видані одноосібно або у співавторстві, що підтверджується копією сторінки публікації із зазначенням реквізитів видання;

публікації у національних та міжнародних фахових виданнях з питань аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування обсягом не менше 0,5 авторського аркуша на кожного автора або співавтора публікацій (у рік їх видання), що підтверджується копією публікації та сторінки із зазначенням реквізитів відповідного видання;

безпосередня участь у підготовці проєктів нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку та аудиту, які розробляють Міністерство фінансів України та Національний банк України;

викладання у закладах вищої освіти предметів з бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту в обсязі, не меншому 100 академічних годин на рік, у юридичних особах, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, професійних організаціях аудиторів та бухгалтерів за напрямками, визначеними частиною другою статті 19 Закону, в обсязі, не меншому 50 академічних годин на рік, що підтверджується документом, виданим за місцем викладання.

Проходження безперервного професійного навчання аудиторів у заходах, зазначених в абзацах другому – п'ятому цього пункту, визнається в обсязі не більше 20 годин на календарний рік, на підставі підтверджуючих документів.

Також іншими заходами з безперервного професійного навчання є:

успішне складання аудитором будь-якого окремого іспиту під час отримання кваліфікації або диплома (сертифіката), що підтверджується відповідним документом професійних організацій, сертифікат (диплом) яких свідчить про високий рівень відповідних знань, перелік яких затверджує Рада нагляду за аудиторською діяльністю Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (далі – Рада нагляду) відповідно до Закону;

виконання аудитором, який є членом Асоціації присяжних сертифікованих бухгалтерів (Association of Chartered Certified Accountants – ACCA) або Американського інституту сертифікованих громадських бухгалтерів (Association of International Certified Professional Accountants – AICPA), або Інституту присяжних бухгалтерів Англії і Уельсу (The Institute of Chartered Accountants in England and Wales – ICAEW), програми постійного професійного розвитку (Continuing Professional Development – CPD), що підтверджується поданням звіту про виконання таких програм;

отримання аудитором вченого ступеня доктора філософії або доктора наук за напрямками, визначеними частиною другою статті 19 Закону (у рік отримання), що підтверджується відповідним документом;

проходження інспекторами Інспекції та комітетів з контролю якості аудиторських послуг Аудиторської палати України або професійної організації аудиторів та бухгалтерів підвищення кваліфікації за напрямами, визначеними Інспекцією, що підтверджується щорічною декларацією про підвищення кваліфікації інспекторів.

Проходження безперервного професійного навчання аудиторів у заходах, зазначених в абзацах восьмому – десятому цього пункту, визнається в обсязі 40 годин на календарний рік, на підставі підтверджуючих документів.

Проходження безперервного професійного навчання аудиторів у заході підвищення кваліфікації, зазначеному в абзаці одинадцятому цього пункту, визнається у фактичному обсязі, але не більше 40 годин на календарний рік, на підставі підтверджуючих документів.

III. Особи, які можуть проводити освітні заходи

1. Освітні заходи можуть проводити:

1) юридичні особи, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, та включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, – для всіх аудиторів;

2) аудиторські фірми, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, визнані професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів, та включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи з безперервного професійного навчання аудиторів, – для своїх співробітників;

3) професійні організації аудиторів та бухгалтерів, включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи з безперервного професійного навчання аудиторів, – для своїх членів.

2. Юридичні особи, які можуть проводити освітні заходи, мають відповідати таким вимогам:

наявність розроблених програм освітніх заходів (не менше двох);

розміщення на власному вебсайті річного плану освітніх заходів, інформації про викладачів та експертів;

створення методичного забезпечення для програм освітніх заходів.

3. Для відповідності вимогам, визначеним пунктом 2 цього розділу, юридичні особи подають до Інспекції такі документи у паперовій або електронній формі у порядку, визначеному законодавством:

заяву про наміри проводити освітні заходи;

копії установчого документа юридичної особи та/або коду доступу до результатів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації, що

надає доступ до копії статуту в електронній формі у Єдиному державному реєстрі юридичних, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, та/або іншого документа, яким передбачено здійснення відповідної діяльності;

розроблені програми освітніх заходів (не менше двох);

інформацію про наявність методичного забезпечення для програм освітніх заходів за напрямами, видами та обсягом (кількістю) матеріалів;

інформацію про викладачів та/або експертів, залучених для проведення освітніх заходів;

інформацію про матеріально-технічну базу, яка може бути використана для проведення освітніх заходів.

4. Інспекція вносить до порядку денного найближчого засідання Комісії з атестації питання розгляду відповідності юридичної особи, яка має намір проводити освітні заходи, вимогам, встановленим пунктом 2 цього розділу.

5. За результатами розгляду документів юридичної особи Комісія з атестації приймає рішення про відповідність такої юридичної особи вимогам для проведення освітніх заходів або вмотивоване рішення про невідповідність таким вимогам, у тому числі у разі подання документів, зазначених у пункті 3 цього розділу, у неповному обсязі.

6. Аудиторські фірми, які мають намір проводити освітні заходи з навчання своїх співробітників за власними програмами, визнаними професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів, до початку проведення таких заходів інформують про це Комісію з атестації та подають через Інспекцію такі документи у паперовій або електронній формі у порядку, визначеному законодавством:

розроблену програму (програми) освітніх заходів;

лист (інший документ) професійної організації – члена Міжнародної федерації бухгалтерів про визнання відповідності програми (програм) стандартам професійної організації з безперервного професійного навчання аудиторів та міжнародним стандартам освіти Міжнародної федерації бухгалтерів;

інформацію про наявність методичного забезпечення для програм освітніх заходів за напрямами, видами та обсягом (кількістю) матеріалів.

7. Професійні організації аудиторів та бухгалтерів, які мають намір безпосередньо проводити освітні заходи своїх членів, до початку проведення таких заходів інформують про це Комісію з атестації та подають через Інспекцію такі документи у паперовій або електронній формі у порядку, визначеному законодавством:

копії установчого документа юридичної особи та/або коду доступу до результатів надання адміністративних послуг у сфері державної реєстрації, що надає доступ до копії статуту в електронній формі у Єдиному державному

реєстрі юридичних, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, та/або іншого документа, яким передбачено здійснення відповідної діяльності;

розроблені програми освітніх заходів (не менше двох);

інформацію про наявність методичного забезпечення для програм освітніх заходів за напрямками, видами та обсягом (кількістю) матеріалів;

інформацію про викладачів та/або експертів, залучених для проведення освітніх заходів;

інформацію про матеріально-технічну базу, яка може бути використана для проведення освітніх заходів.

заяву про відповідність професійної організації аудиторів та бухгалтерів вимогам, встановленим Законом.

8. За результатами розгляду документів аудиторської фірми, яка може проводити освітні заходи за власними програмами, визнаними професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів, або документів професійної організації аудиторів та бухгалтерів Комісія з атестації у разі виявлення подання у неповному обсязі документів, зазначених у пунктах 6, 7 цього розділу, або наявності у цих документах неповної або недостовірної інформації повертає їх без розгляду із зазначенням причин такого повернення, які підлягають виконанню.

Після усунення обставин, які стали причиною повернення документів без розгляду, аудиторські фірми, які можуть проводити освітні заходи за власними програмами, визнаними професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів, або професійні організації аудиторів та бухгалтерів можуть подати відповідні документи повторно.

9. Інспекція за результатами розгляду Комісією з атестації документів юридичних осіб, зазначених у пункті 2 цього розділу, аудиторських фірм, які мають намір проводити освітні заходи з навчання своїх співробітників за власними програмами, визнаними професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів, та професійних організацій аудиторів та бухгалтерів, які мають намір безпосередньо проводити освітні заходи для своїх членів, включає зазначених осіб до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, який оприлюднюється на офіційному вебсайті Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

10. Для забезпечення якості проведення освітніх заходів юридичні особи, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, аудиторські фірми, що розробили власні програми безперервного професійного навчання, визнані професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів, професійні організації аудиторів та бухгалтерів через кожні три роки подають за два місяці до сплину трирічного строку, починаючи з дати оприлюднення відповідної інформації на офіційному вебсайті Органу

суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, документи, зазначені в пунктах 3, 6, 7 цього розділу, для розгляду Комісією з атестації.

Комісія з атестації розглядає подані документи протягом 60 календарних днів з дня їх отримання.

У разі подання документів, зазначених у пунктах 3, 6, 7 цього розділу, у неповному обсязі або їх неподання у встановлений строк особи, зазначені у пункті 10 цього розділу, підлягають виключенню з переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи.

11. Протиправні рішення Комісії з атестації, її дії або бездіяльність, що обмежують чи порушують права юридичних або фізичних осіб, можуть бути оскаржені до Ради нагляду. Рішення Ради нагляду, прийняті за результатами такого оскарження, можуть бути оскаржені до суду.

12. Програма освітнього заходу має містити інформацію про її тему (напрямок, найменування), зміст, обсяг, тривалість, що встановлюється в годинах, форму безперервного професійного навчання, авторський склад, спосіб організації і проведення освітнього заходу, очікувані результати навчання.

13. Річний план освітніх заходів розробляється юридичними особами, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів у межах календарного року та оприлюднюється на вебсайті таких осіб.

Річний план освітніх заходів має містити теми (напрямки, найменування) освітніх заходів, дати проведення та тривалість цих заходів, а також назви програм, згідно з якими вони проводяться.

Якщо освітній захід не включено до річного плану освітніх заходів, навчання за ним не вважається проходженням безперервного професійного навчання аудиторів.

Річний план освітніх заходів може переглядатися не більше трьох разів на рік.

14. Обсяг, тривалість освітнього заходу визначаються відповідно до його фактичної тривалості в годинах без урахування самотійної роботи.

15. За результатами проведення освітнього заходу юридичні особи, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, та професійні організації аудиторів та бухгалтерів, включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, протягом 10 робочих днів з дня завершення освітнього заходу інформують Інспекцію про результати його проведення за формою, затвердженою Радою нагляду.

У разі неподання (несвоєчасного подання) вказаної інформації участь у такому освітньому заході не зараховується аудиторю до безперервного професійного навчання.

16. Інформація про проведення освітніх заходів юридичними особами та професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів, що включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, має містити:

повне найменування особи, яка проводила освітній захід;

тема (напрямок, найменування), обсяг, дата проведення, тривалість освітнього заходу;

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), реєстровий номер у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності (далі – Реєстр) аудиторів, які брали участь в освітньому заході.

Зазначена інформація створюється та подається юридичними особами та професійними організаціями аудиторів та бухгалтерів, що включені до переліку осіб, які можуть проводити освітні заходи, в електронній формі з накладанням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа відповідно до законодавства про електронні документи та електронний документообіг, та вноситься Інспекцією до електронного кабінету аудитора.

Участь в освітньому заході, інформацію про який подано відповідно до цього пункту, підлягає зарахуванню аудитору до безперервного професійного навчання після її підтвердження аудитором в електронному кабінеті.

17. Аудиторські фірми, які можуть проводити освітні заходи за власними програмами, визнаними професійними організаціями – членами Міжнародної федерації бухгалтерів, щорічно до 01 травня, наступного за звітним календарним роком, подають до Інспекції інформацію про проведення освітніх заходів для своїх працівників за формою, затвердженою Радою нагляду.

Інформація, подана відповідно до цього пункту, підлягає зарахуванню аудитору до безперервного професійного навчання після її підтвердження аудитором в електронному кабінеті.

У разі неподання (несвоєчасного подання) вказаної інформації участь у такому освітньому заході не зараховується аудитору до безперервного професійного навчання.

18. За результатами участі в освітньому заході на вимогу аудитора видається підтверджуючий документ, порядок видачі та обліку якого визначає особа, яка проводила відповідний освітній захід.

IV. Порядок контролю за проходженням аудиторами безперервного професійного навчання

1. Аудитор має дотримуватися вимог щодо безперервного професійного навчання та забезпечувати зберігання підтверджуючих документів про його проходження.

2. Аудитори відповідно до частини шістнадцятої статті 19 Закону щорічно до 01 липня року, наступного за звітним календарним роком, подають через електронний кабінет інформацію про проходження безперервного професійного навчання разом з відповідними підтверджуючими документами або їх копіями.

Форму і порядок подання аудитором інформації про проходження ним безперервного професійного навчання визначає Рада нагляду.

У разі наявності в електронному кабінеті внесеної Інспекцією інформації про проходження безперервного професійного навчання аудитор підтверджує її під час подання інформації про проходження безперервного професійного навчання.

Інформація, подана аудитором про проходження ним безперервного професійного навчання, підлягає автоматичному внесенню до Реєстру.

3. Контроль за безперервним професійним навчанням аудиторів здійснює Інспекція.

Повноваження з контролю за безперервним професійним навчанням аудиторів може бути делеговано:

професійним організаціям аудиторів та бухгалтерів щодо їх повноправних членів;

Аудиторській палаті України щодо аудиторів, які не мають повноправного членства в жодній з професійних організацій аудиторів та бухгалтерів.

4. Інспекція, Аудиторська палата України та професійні організації аудиторів та бухгалтерів у разі делегування їм відповідних повноважень можуть здійснювати перевірку інформації, поданої аудитором відповідно до пункту 2 цього розділу.

Така перевірка здійснюється з метою підтвердження зазначеними особами проходження аудитором безперервного професійного навчання за обсягами, тривалістю, видами та формами відповідно до вимог цього Порядку.

Для цілей такої перевірки Інспекція надає Аудиторській палаті України та/або професійним організаціям аудиторів та бухгалтерів, яким делеговано повноваження з контролю за безперервним професійним навчанням, доступ до інформації, поданої аудитором відповідно до пункту 2 цього розділу.

5. Інспекція може запитувати в юридичних осіб, які відповідають вимогам, встановленим Комісією з атестації, професійних організацій аудиторів та бухгалтерів інформацію про здійснення підготовки такими особами кандидатів в аудитори до складання іспитів під час атестації аудиторів.

6. У разі неподання аудитором інформації відповідно до пункту 2 цього розділу або непроходження безперервного професійного навчання упродовж року Інспекція вносить припис про необхідність термінового усунення порушення вимог цього Закону щодо безперервного професійного навчання та/або неприпустимості повторення такого порушення.

У разі невиконання аудитором припису протягом двох місяців після його винесення або допущення аудитором повторного порушення вимог цього Закону щодо безперервного професійного навчання протягом двох років рішенням Ради нагляду до аудитора застосовується стягнення у вигляді попередження.

7. Непроходження аудитором протягом двох років поспіль безперервного професійного навчання або неподання протягом двох років поспіль для автоматичного внесення до Реєстру відповідної інформації є підставою для прийняття Радою нагляду рішення щодо видалення реєстрової інформації з Реєстру та скасування реєстрації.

**Директор Департаменту
методології бухгалтерського обліку
та нормативного забезпечення
аудиторської діяльності**

Людмила ГАПОНЕНКО